

Ügyszám: NAIH-7849-2/2022
Ügyintéző: dr. Majsza Dóra

[...] egyetemi tanár
részére

Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Tisztelt Tanár Úr!

Ön a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság), állásfoglalását kérte egy tudományos kutatás lezárásául szolgáló, annak eredményeit bemutató – kereskedelmi forgalomban is megjelenő – kötetben szereplő természetes személyek esetleges beazonosíthatóságával kapcsolatban.

Mindenekelőtt engedje meg, hogy tájékoztassam arról, hogy a Hatóság sem a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 (EU) rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet, GDPR), sem az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. §-a szerint nem rendelkezik olyan hatáskörrel, hogy egy meghatározott adatkezelés értékelését előzetesen elvégezze és annak jogszabályi megfelelőségéről állásfoglalást alakítson ki, hacsak az nem tartozik az általános adatvédelmi rendelet 35-36. cikkének esetei közé. A beadványban feltett kérdésekre a Hatóság kizárólag az eddigi gyakorlata során kialakult jogértelmezési sarokkövek ismertetésével adhat választ.

1. A kutatás tárgya és módszertana

A kutatás a polgári- és büntetőügyben eljáró bíróságoknak a személyiségvédelmi ügyekkel kapcsolatos gyakorlatának vizsgálatára irányult. A kutatás fókuszában a közéleti vitákat érintő ügyekkel (közszereplőkkel) összefüggésben született olyan bírósági határozatok álltak, amely eljárásokban a kereset tárgyát a nyilvánosság előtt zajló, a társadalom szűkebb vagy szélesebb csoportjai számára közérdeklődésre számot tartó politikai, gazdasági, társadalmi kérdések jelentették.

A kutatáshoz a Bírósági Határozatok Gyűjteményében¹ elérhető anonimizált határozatokat használták fel, illetve a tényállás teljeskörű megismerése és megértése érdekében a kutatók internetes keresésekkel igyekeztek megszerezni az adott üggyhöz kapcsolódó, az anonimizálás következtében nem ismert releváns információkat (így elsődlegesen a peres felek nevét, a közfeladatot ellátó személyek tisztségét). Az ügyek túlnyomó többségében a perek tárgyát képező közlések, (fénykép) képfelvételek bárki számára hozzáférhető, tekintettel arra, hogy azok jellemzően internetes sajtótermékekben, lekérhető médiaszolgáltatásokban, közösségi oldalakon, blogokon stb. jelentek meg. Ennek köszönhetően a kutatás résztvevői számára a bíróság szakszerű anonimizálása ellenére az ítéletek tartalma egy lépésben összefüggésbe hozhatóvá vált az érintett természetes személyekkel, az egyes ügyek alapos feldolgozása során fel- és megismerhetővé is vált nem

¹ <https://eakta.birosag.hu/anonimizalt-hatarozatok>

csak a kereset (vád) tárgyát képező közlések pontos tartalma, de az alperesek és felperesek (sértett és terhelt) személye egyaránt.

A beadvány által feltett kérdés az volt, hogy a közéleti szereplőknek tekinthető peres felek (pl. politikai szereplők, közhatalmat gyakorló személyek, ismert médiaszemélyiségek, a nyilvánosság előtt önkéntesen közéleti szereplést vállaló személyek) felismerhető és beazonosítható módon való megjelenítése összhangban áll-e az Infotv. 5. § (8) bekezdésével.

2. A tudományos kutatás eredményeinek nyilvánosságra hozatala és az érintettek beazonosíthatósága

A természetes személyek személyes adatainak védelme érdekében figyelembe veendő az általános adatvédelmi rendelet 89. cikk (1) bekezdésének rendelkezései, miszerint a történelmi kutatás céljából folytatott adatkezelést az általános adatvédelmi rendelettel összhangban az érintett jogait és szabadságait védő megfelelő garanciák mellett kell végezni. Ilyen intézkedés lehet az álnevesítés, amennyiben a tudományos kutatási cél ilyen módon megvalósítható. Amennyiben ez a cél megvalósítható az adatok oly módon történő kezelése révén, amely nem vagy már nem teszi lehetővé az érintettek azonosítását, a célokat ilyen módon kell megvalósítani.² Az Infotv. 5. § (8) bekezdése alapján a tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot nyilvánosságra hozhat, ha az a történelmi eseményekről vagy „az eset körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló vagy a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó”³ eseményről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges. Azt, hogy a személyes adat nyilvánosságra hozatala szükséges-e a kutatások eredményeinek a bemutatásához, azt a kutatóknak kell megítélnie.

3. Az érintettek

3.1. Közfeladatot ellátó személyek

Az egyes feldolgozott konkrét jogesetek ismerete nélkül a Hatóság álláspontja szerint az érintettek neve és a bírósági határozatok tartalmának nyilvánosságra hozatala függhet attól, hogy az érintett közszereplőnek vagy közfeladatot ellátó személynek minősül-e, illetve, hogy a bírósági határozat ezen minőségükkel összefüggésben született-e.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése értelmében az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a *közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata*, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők.

---

² NAIH/2019/3637/2

³ 28/2014. (IX. 29.) AB HATÁROZAT a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.656/2012/7. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz (rendőr képmásának nyilvánossága) [43] Lásd még: 3/2017. (II. 25.) AB HATÁROZAT a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete elleni alkotmányjogi panasz (rendőr képmásának nyilvánossága)

A közérdekből nyilvános személyes adatok honlapon történő közzétételére az 1. melléklet és a közfeladatot ellátó személy jogállására vonatkozó külön törvény rendelkezései irányadóak.

A Hatóság álláspontja szerint, amennyiben egy közfeladatot ellátó személy ezen minőségével összefüggésben indult bírósági eljárásban született határozatot elemez a tudományos mű, úgy az érintett közfeladatot ellátó személy neve, illetve a bírósági határozat tartalma nyilvánosságra hozható. Annak meghatározása, hogy a bírósági határozat a közfeladatot ellátó személy ezen minőségével összefüggésben született-e, az adatkezelő felelősségi körébe tartozik.

3.2. Közszerplők

Általánosságban a közszerplőkkel összefüggésben a Hatóság állásfoglalást adni nem tud, azt *egyedi esete válogatja*. Tájékoztatom, hogy a Hatóság egy határozatában hivatkozott a Kúria Pfv.20/849/2020/4. számú „*precedensképes*” ítéletének indoklására, amelynek [21] bekezdésében – polgári jogi szempontból – olyan jogértelmezést fogadott el követendőnek, amely szerint az érintett a közpénzekből való részesedése erejéig közszerplőnek minősül, így személyes adatainak közszerplővel összefüggésben történő kezelése és kritizálása körében fokozott tőrési kötelezettség terheli.

A közszerplők személyes adatainak egy tudományos mű keretében való nyilvánosságra hozatala során az alábbi adatvédelmi szabályokat kell szem előtt tartani.

Az általános adatvédelmi rendelet (65) preambulum-bekezdése szerint az érintett jogosult arra, hogy kérhesse a rá vonatkozó személyes adatok helyesbítését és megilleti őt az „elfeledtetéshez való jog”, ha a szóban forgó adatok megőrzése sérti e rendelet vagy az olyan uniós vagy tagállami jogot, amelynek hatálya az adatkezelőre kiterjed. Az érintett jogosult különösen arra, hogy személyes adatait töröljék és a továbbiakban ne kezeljék, ha a személyes adatok gyűjtése vagy más módon való kezelése az adatkezelés eredeti céljaival összefüggésben már nincs szükség, vagy ha az érintettek visszavonták az adatok kezeléséhez adott hozzájárulásukat, vagy ha személyes adataik kezelése egyéb szempontból nem felel meg e rendeletnek. Ez a jog különösen akkor lényeges, ha az érintett gyermekként adta meg a hozzájárulását, amikor még nem volt teljes mértékben tisztában az adatkezelés kockázataival, később pedig el akarja távolítani a szóban forgó személyes adatokat, különösen az internetről. Az érintett e jogát gyakorolhatja akkor is, ha már nem gyermek. Ugyanakkor a személyes adatok további megőrzése jogszerűnek tekinthető, ha az a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jog gyakorlása, valamely jogi kötelezettségnek való megfelelés, illetőleg közérdekből végzett feladat végrehajtása vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása miatt, vagy a népegészségügy területét érintő közérdekből, közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból, vagy jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges.

Az általános adatvédelmi rendelet (153) preambulum-bekezdése alapján a tagállamok jogának össze kell egyeztetnie a véleménynyilvánítás és a tájékozódás – ideértve az újságírói, a tudományos, a művészi, illetve az irodalmi kifejezés – szabadságára vonatkozó szabályokat a személyes adatok védelmére vonatkozó, e rendelet szerinti joggal. Helyénvaló, hogy kizárólag a személyes adatoknak az újságírás, a tudományos, a művészi vagy az irodalmi kifejezés céljából végzett kezelése eltérés tárgyát képezze vagy mentesüljön az e rendelet egyes rendelkezéseiben szereplő követelmények alól, ha ez ahhoz szükséges, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot a véleménynyilvánítás szabadságához és tájékozódáshoz való joggal összeegyeztessék, amelyet a Charta 11.

cikke biztosít. Ez alkalmazandó különösen a személyes adatok audiovizuális területen, valamint a hírchívekben és sajtókönyvtárakban történő kezelésére. Következésképpen a tagállamok jogalkotási intézkedések elfogadásával határozzák meg az ezen alapvető jogok közötti egyensúly érdekében a szükséges kivételeket és eltéréseket. A tagállamok kivételeket és eltéréseket fogadnak el az általános elvek, az érintett jogai, az adatkezelő és adatfeldolgozó, a személyes adatoknak harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő továbbítása, a független felügyeleti hatóságok, az együttműködés és az egységes alkalmazás, illetve az egyedi adatkezelési helyzetek tekintetében. Ha ezek a kivételek vagy eltérések a tagállamok között különböznek, az adatkezelőre alkalmazandó tagállami jogot kell alkalmazni. A véleménynyilvánítás szabadságához való jog minden demokratikus társadalomban fennálló jelentőségének figyelembevételére érdekében az e szabadsághoz tartozó olyan fogalmakat, mint az újságírás, tágan kell értelmezni.

Az általános adatvédelmi rendelet 21. cikk (6) bekezdése értelmében ha a személyes adatok kezelésére a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból kerül sor, az érintett jogosult arra, hogy a saját helyzetével kapcsolatos okokból tiltakozhasson a rá vonatkozó személyes adatok kezelése ellen, kivéve, ha az adatkezelésre közérdekű okból végzett feladat végrehajtása érdekében van szükség.

Az általános adatvédelmi rendelet 85. cikk (2) bekezdése értelmében a személyes adatok újságírási célból, illetve tudományos, művészi vagy irodalmi kifejezés céljából végzett kezelésére vonatkozóan a tagállamok kivételeket vagy eltéréseket határozhatnak meg a II. fejezet (elvek), a III. fejezet (az érintett jogai), a IV. fejezet (az adatkezelő és az adatfeldolgozó), az V. fejezet (a személyes adatok harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő továbbítása), a VI. fejezet (független felügyeleti hatóságok), a VII. fejezet (együttműködés és egységesség) és a IX. fejezet (az adatkezelés különös esetei) alól, ha e kivételek vagy eltérések szükségesek ahhoz, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot össze lehessen egyeztetni a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való joggal. Magyarország ezen kivételes szabályozási lehetőséggel ez idáig nem élt.

Az általános adatvédelmi rendelet 89. cikk (1) bekezdése alapján a személyes adatok tudományos és történelmi kutatási célból folytatott kezelését e rendelettel összhangban az érintett jogait és szabadságait védő megfelelő garanciák mellett kell végezni. E garanciáknak biztosítaniuk kell, hogy olyan technikai és szervezési intézkedések legyenek érvényben, melyek biztosítják különösen az adattakarékosság elvének betartását. Ezen intézkedések közé tartozhat az álnevesítés, amennyiben az említett célok ily módon megvalósíthatók. Amennyiben e célok megvalósíthatók az adatok oly módon történő további kezelése révén, amely nem vagy már nem teszi lehetővé az érintettek azonosítását, a célokat ilyen módon kell megvalósítani.

Ugyanezen cikk (2) bekezdése értelmében a személyes adatok tudományos és történelmi kutatási célból folytatott kezelése vonatkozásában az uniós vagy a tagállami jog – az e cikk (1) bekezdésében említett feltételekre és garanciákra is figyelemmel – eltérést állapíthat meg a 15., 16., 18. és 21. cikkben említett jogokat illetően, ha e jogok valószínűsíthetően lehetetlenné teszik vagy súlyosan hátráltatják az adott célok elérését, és azok megvalósításához szükség van ilyen eltérésre. Az Infotv. 5. § (8) bekezdése ezzel összhangban úgy rendelkezik, hogy a tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot nyilvánosságra hozhat, ha az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

A büntetőeljárás során keletkezett határozatokkal összefüggő személyes adatok esetleges nyilvánosságára hozatalával kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom:

Az Infotv. 2. § (2) bekezdése értelmében a személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet hatálya alatt álló kezelésére a 3. § 4. pontjában és az 5. § (7) és (8) bekezdésében meghatározott *kiegészítésekkel* kell alkalmazni az általános adatvédelmi rendeletet.

Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke alapján a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak a 6. cikk (1) bekezdése alapján⁴ történő kezelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az közhatalmi szerv felügyelete alatt történik, vagy ha az adatkezelést az érintett jogai és szabadságai tekintetében *megfelelő garanciákat nyújtó* uniós vagy *tagállami jog lehetővé teszi*.

Az Infotv. 3. § 4. pontja értelmében bűnügyi személyes adatnak minősül a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint a *bűnügyi személyes adatok akkor kezelhetők*, ha az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozta és az adatkezelés céljának megvalósulásához szükséges és azzal arányos, illetve ha az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához feltétlenül szükséges és azzal arányos, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése, felderítése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből törvény elrendeli.

Az Infotv. 5. § (7) bekezdése alapján a bűnügyi személyes adatok kezelése esetén – ha törvény, nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusa ettől eltérően nem rendelkezik – a *különleges adatok kezelésének feltételeire vonatkozó szabályokat* kell alkalmazni.⁵

4. Konklúzió

A tudományos kutatás eredményeinek publikálásával összefüggésben általánosságban elmondható, hogy az önálló adatkezelésnek minősül, így annak körülményeit az adatkezelőnek saját felelősségi körében kell megtervezni, annak jogszerűségét garantálni. A közszereplők esetében és a közfeladatot ellátó személyek nem ezen minőségével

---

⁴ GDPR 6. cikk (1) A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

⁵ GDPR 9. cikk, 30. cikk (5) bekezdés, Infotv. 5. § (2) bek., (6) bek.,

összefüggésben született határozatok esetében az egyedi ügyek minden részletét mérlegelve kell az érintettek információs önrendelkezési jogának érvényesülését biztosítani az általános adatvédelmi rendelet III. fejezetének érvényesülése érdekében, illetve azt súlyozni, hogy a tudományos kutatás céljának eléréséhez mennyiben van szükség az érintettek információs önrendelkezési jogát korlátozni. A Hatóság álláspontja szerint az általános adatvédelmi rendelet III. fejezetének érvényesülése érdekében szükséges lehet a személyes adatok nyilvánosságra hozatalának jogalapját pontos meghatározni, az érintetteket előzetesen tájékoztatni és esetlegesen hozzájárulásukat kérni a nyilvánosságra hozatalhoz. Nyomatékosan felhívom szíves figyelmét az általános adatvédelmi rendelet 14. és 21. cikkeire, illetve az átláthatóság követelményének érvényesülésére⁶.

Budapest, elektronikus aláírás szerint

Üdvözlettel:

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

---

⁶ <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/622227/en>